

Poučenie

vo veci peňažného príspevku na úpravu bytu, peňažného príspevku na úpravu rodinného domu a peňažného príspevku na úpravu garáže

Právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu, medzi ktoré patrí aj peňažný príspevok na úpravu bytu, peňažný príspevok na úpravu rodinného domu a peňažný príspevok na úpravu garáže upravuje zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z. z.“).

Peňažné príspevky na kompenzáciu sú určené na zmiernenie alebo prekonanie znevýhodnenia, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama. Ich účelom teda nie je zabezpečenie základných životných podmienok a nie sú určené na riešenie nepriaznivej finančnej situácie.

Podľa charakteru nároku sa peňažné príspevky na kompenzáciu považujú za fakultatívne dávky na priznanie ktorých neexistuje právny nárok, môžu byť priznané a poskytnuté len v prípade splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok.

Konanie o priznanie týchto peňažných príspevkov začína na základe žiadosti fyzickej osoby; rozhodovaniu v predmetnej veci predchádza posudková činnosť (lekárska a sociálna), presné a úplné zistenie skutočného stavu veci a za tým účelom obstaranie si podkladov potrebných pre rozhodnutie. Nárok na peňažný príspevok na kompenzáciu a nárok na jeho výplatu vzniká právoplatným rozhodnutím príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) o jeho priznaní.

Na konanie, rozhodovanie a v prípade splnenia všetkých podmienok aj poskytnutie týchto peňažných príspevkov je vecne príslušný úrad v mieste trvalého bydliska žiadateľa.

Podmienky poskytnutia predmetných peňažných príspevkov sú zverejnené na stránke www.upsvar.sk.

Okrem podmienok zákon č. 447/2008 Z. z. taxatívne ustanovuje, čo možno považovať za bariéry a čo je/nie je možné považovať za úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže:

- za bariéry v byte, bytovom dome, rodinnom dome a v garáži sa považujú prekážky, v ktorých dôsledku fyzická osoba s ŤZP nie je schopná sa premiestňovať, orientovať, dorozumievať a zabezpečiť si sebaobsluhu rovnakým spôsobom ako fyzická osoba bez zdravotného postihnutia, rovnakého veku a pohlavia a za rovnakých podmienok; peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže nie je možné poskytnúť na odstránenie alebo prekonanie bariér, ktoré možno prekonať použitím pomôcok, ktoré možno poskytnúť alebo zapožičať na základe verejného zdravotného poistenia,
- za úpravu bytu sa považuje aj úprava vstupu do bytového domu, úprava prístupu do bytu a úprava prístupu k výťahu; za úpravu rodinného domu sa považuje aj úprava

vstupu do rodinného domu a úprava prístupu do rodinného domu; za úpravu garáže sa považuje aj úprava vstupu do garáže a úprava prístupu do garáže,

- za úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže sa považujú zmeny, ktorými sa upravuje existujúce zariadenie v byte, rodinnom dome alebo garáži,
- za úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže nemožno považovať vybudovanie nového objektu alebo zariadenia, ktorými sú kúpeľňa, WC, plyn, kanalizácia, vodovod, alebo úprava bytu, rodinného domu alebo garáže rovnakého druhu z dôvodu opotrebovania existujúceho zariadenia alebo prekročenia životnosti existujúceho zariadenia alebo z dôvodu opotrebovania úpravy alebo prekročenia životnosti úpravy.

Peňažný príspevok na úpravu bytu, peňažný príspevok na úpravu rodinného domu alebo peňažný príspevok na úpravu garáže nemožno poskytnúť na úpravy vykonané pred dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o týchto peňažných príspevkoch.

Lehoty na vydanie rozhodnutia a vypracovanie lekárskeho a komplexného posudku:

Uvedené lehoty upravuje ustanovenie § 55 ods. 11 zákona č. 447/2008 Z. z., v zmysle ktorého, ak je podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na úpravu bytu, peňažnom príspevku na úpravu rodinného domu alebo peňažnom príspevku na úpravu garáže komplexný posudok, lehota na jeho vypracovanie je 60 dní od začatia konania a lehota na vyhotovenie rozhodnutia je 30 dní od vypracovania komplexného posudku. Ak je podkladom na rozhodnutie lekárskeho posudku, lehota na jeho vypracovanie je 30 dní od začatia konania a lehota na vyhotovenie rozhodnutia je 15 dní od vypracovania lekárskeho posudku.

Ak nemôže príslušný úrad vzhľadom na okolnosti prípadu rozhodnúť v lehote podľa prvej vety, môže Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny predĺžiť lehotu na rozhodnutie najviac o 30 dní.

Príslušný úrad doručí účastníkovi konania spolu s rozhodnutím aj komplexný posudok alebo lekárskeho posudok, ktoré sú podkladom tohto rozhodnutia.

Doručovanie písomností:

Dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, výzvy a predvolania, sa doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok.

Ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas uloženia na pošte, písomnosť sa považuje za doručenie dňom vrátenia nedoručenej zásielky správne orgánu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel.

Povinnosti žiadateľa o priznanie peňažného príspevku na úpravu bytu, peňažného príspevku na úpravu rodinného domu alebo peňažného príspevku na úpravu garáže a fyzickej osoby s ŤZP, ktorej boli tieto peňažné príspevky poskytnuté:

- preukázať skutočnosti rozhodujúce na priznanie peňažného príspevku na úpravu bytu, peňažného príspevku na úpravu rodinného domu alebo peňažného príspevku na úpravu garáže, na ich výšku alebo výplatu,
- na výzvu príslušného úradu preukázať výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, ohlásiť zmeny v ich výške a zmeny v rodinných pomeroch a majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie výšky predmetných peňažných príspevkov, v lehote určenej príslušným úradom,
- na výzvu príslušného úradu preukázať skutočnosti rozhodujúce na poskytnutie peňažného príspevku na úpravu bytu, peňažného príspevku na úpravu rodinného domu alebo peňažného príspevku na úpravu garáže, ich výšku alebo výplatu do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak príslušný úrad neurčil dlhšiu lehotu,
- zabezpečiť na vlastné náklady úradný preklad dokladov, ktoré sú podkladom pre rozhodnutie o peňažnom príspevku na úpravu bytu, peňažnom príspevku na úpravu rodinného domu alebo peňažnom príspevku na úpravu garáže do slovenského jazyka podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov, ak sú vystavené v inom ako v štátnom jazyku; táto povinnosť neplatí, ak sú tieto doklady vyhotovené v českom jazyku,
- na výzvu príslušného úradu podrobiť sa vyšetreniu zdravotného stavu alebo podrobiť sa posúdeniu zdravotného stavu alebo opätovnému posúdeniu zdravotného stavu,
- umožniť návštevu zamestnanca príslušného úradu v mieste svojho trvalého alebo prechodného pobytu, ktorá je potrebná na účely kompenzácie
- oznámiť príslušnému úradu do ôsmich dní skutočnosti týkajúce sa plnenia povinností súvisiacich s týmito poskytnutými peňažnými príspevkami,
- plniť ďalšie povinnosti ustanovené zákonom č. 447/2008 Z. z.

Fyzická osoba s ŤZP je, okrem uvedených povinností, ďalej povinná:

- vykonať úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže do 6 mesiacov od poskytnutia peňažného príspevku na úpravu bytu, peňažného príspevku na úpravu rodinného domu alebo peňažného príspevku na úpravu garáže najneskôr do 9 mesiacov odo dňa poskytnutia tohto peňažného príspevku, ak úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže nemožno vykonať pre potreby fyzickej osoby s ŤZP z dôvodov na strane osoby, ktorej predmetom činnosti je vykonávanie úprav. V prípade, ak si fyzická osoba s ŤZP nemôže dať upraviť byt, rodinný dom alebo garáž v lehote do 6 mesiacov od poskytnutia tohto peňažného príspevku z objektívnych dôvodov, je povinná predložiť príslušnému úradu potvrdenie o tejto skutočnosti v príslušnej lehote; vykonanie úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže je fyzická osoba s ŤZP povinná preukázať hodnoverným dokladom (napr. faktúrou, bankovým výpisom z účtu...),

- vrátiť vyplatený peňažný príspevok, ak sa úpravy na ktoré sa poskytol peňažný príspevok neuskutočnili v uvedených lehotách,
- vykonať vyúčtovanie poskytnutého peňažného príspevku do 30 dní od skončenia úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže; ak fyzická osoba s ŤZP nevykoná vyúčtovanie poskytnutého peňažného príspevku v stanovenej lehote je povinná vrátiť vyplatený peňažný príspevok,
- vrátiť pomernú časť vyplateného peňažného príspevku, ak sa úpravy, na ktoré sa poskytol peňažný príspevok neuskutočnili v rozsahu uvedenom v komplexnom posudku,
- vrátiť rozdiel medzi výškou poskytnutého peňažného príspevku a výškou peňažného príspevku určeného na základe dokladu o cene vykonanej úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže,
- vrátiť peňažný príspevok na úpravu bytu, peňažný príspevok na úpravu rodinného domu alebo peňažný príspevok na úpravu garáže alebo ich pomernú časť, ak zmení trvalý pobyt, alebo nevyužíva byt, rodinný dom alebo garáž, na úpravu ktorých jej bol poskytnutý peňažný príspevok pred uplynutím 7 rokov od poskytnutia týchto peňažných príspevkov,
- vrátiť peňažný príspevok na úpravu bytu, peňažný príspevok na úpravu rodinného domu alebo peňažný príspevok na úpravu garáže alebo ich časť, ktorý bol poskytnutý neprávom alebo vo vyššej sume ako patril,
- vrátiť peňažný príspevok na úpravu bytu, peňažný príspevok na úpravu rodinného domu alebo peňažný príspevok na úpravu garáže, ktoré boli poskytnuté neprávom na základe preukázateľne nepravdivých údajov, ktoré uviedla fyzická osoba,
- vrátiť peňažný príspevok na úpravu bytu, peňažný príspevok na úpravu rodinného domu alebo peňažný príspevok na úpravu garáže, ak boli použité na iný účel, než na ktoré boli poskytnuté.

Ak fyzická osoba s ŤZP zomrie pred začatím stavebných prác súvisiacich s vykonaním úpravy bytu, rodinného domu alebo garáže, výška vyplateného peňažného príspevku na úpravu bytu, peňažného príspevku na úpravu rodinného domu alebo peňažného príspevku na úpravu garáže sa uplatní ako pohľadávka v konaní o dedičstve.